

(SRI A. G. RAMACHANDRA RAO)

moved, but treated as before the House for the purpose of discussion. It will be thus seen that the procedure now in vogue in this Assembly has been a matter of gradual evolution, and in existence for 7 years. The difficulties envisaged by a procedure followed earlier has resulted in the emergence of the existing procedure.

As I indicated earlier, there is nothing in the Constitution or in our Rules of Procedure prohibiting the existing practice. This practice is the result of a process of trial and error and has worked quite satisfactorily. I am sure, Honourable Members will agree that instead of putting to the guillotine almost all Demands at the end of the allotted time and taking up for debate only a few selected Demands, it is always better that groups of Demands relating to the same Department or allied subjects are put before the House in a batch so that the Members would be free to discuss any subject which falls within any one of those Demands.

I have examined the practice prevailing in other State Legislatures. I find there is considerable variation. In West Bengal, the Honourable Minister not only makes a motion, but makes a speech indicating the reason for the Demand. In other words, he makes a speech justifying the Demand and setting out in detail the activities of his Department. Thereafter all the cut motions are taken as moved. A general debate ensues, the cut motions are put to vote and the demand is then voted upon.

In Kerala, under their Rules of Procedure, a motion for Demand not only requires to be moved but has also to be seconded. In Madras and Andhra Assemblies, motions are moved by the Minister concerned. In some cases, but motions are taken up individually and discussed and disposed of before the next one is taken up.

There is, thus, no uniform procedure followed. I think that each Legislature has to develop its practice according to its own needs and circumstances. I feel that the procedure that has been

evolved in Mysore is most conducive to maximised utility of time for all concerned and is by far the best and most satisfactory, from the point of view of giving members an opportunity for a full and detailed debate on the policies underlying a particular Demand instead of spending the time of the House in discussing cut motions which are after all of limited interest.

PAPER LAID ON THE TABLE.

2-30 P.M.

Sri M. V. RAMA RAO (Minister for Law).—Sir, I beg to lay on the table of the House Notification No. HD 20 CCF 61, dated 29th June 1962 (Passport applications for Kolar District—Affixing of Court Fee Stamps) as required under sub-section (2) of Section 70 of the Mysore Court Fees and Suits Valuation Act (Mysore Act 16 of 1958).

Members' Representation.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿ—ನೀತಿ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಗಳೇನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಒಂದು ನೀತಿಗೆ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ನಿಲುವು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಇಂಥ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆಹುವುದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಈ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ದೇಶದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಗೂ ವಿರುದ್ಧವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಾಲಿಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಇಂಥ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಅವರು ಹೊರಗಡೆ—ಶಾಸನ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ

ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೆ ಮೊಟಕಾಗಬಾರದು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನೀಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು ಅವುಗಳೇನೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೊಸವಲ್ಲ. ಆ ದಿವಸ ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೋ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬಾರದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೂ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಆಗುತ್ತರೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲ—ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ಮೊಟಕು ಮಾಡುವಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಗೆ ನಾನು ಅಗೌರವ ತರುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅಗೌರವತರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, this is a policy matter, whether the State language should be Kannada and so on. The Chief Minister ought to have made a statement on the floor of the House. There is a ruling in this connection.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, I said that a Bill is being brought regarding the language question. I do not know how it affects the dignity of this House. I cannot understand.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, on a previous occasion, when the Revenue Minister made a statement, the Hon'ble Speaker said that when the House was in session, the Minister should not rush to the Press. A lengthy observation was made by the Speaker and a ruling has been given in this regard. In that connection also the Leader of the Opposition had raised the issue. If the Hon'ble Chief Minister feels that he is in the correct premises, I am not willing to question it.

Mr. SPEAKER.—What the Hon'ble Member refers to is to a statement made with regard to the adoption of Kannada. Has the Chief Minister said it any where?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, the matter is coming up before the House so often. I was asked about this and I said that a Bill is going to come. I do not know what is wrong in it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—You raise it in a proper manner; then I will deal with it. The question was already decided. With regard to the allotment of seats, you see the Secretary in his chambers and not raise it on the floor of the House. Allotment of seats cannot be a subject-matter on the floor of the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ಚೇಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ನೋಡಬೇಕು?

Mr. SPEAKER.—If you don't want to see the Secretary, you need not see him; but I don't allow a discussion here as to which particular member should take a particular seat.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ ಈಗ ನಾನು ಕುಳಿತಿರುವ ಸೀಟನ್ನು ನನಗೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ “ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ” ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದು ಕಾಗದ ಅಂಟಿಸಿದೆ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಸೀಟನ್ನು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಮ್ಮವಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಚೇಂಬರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನುಂಟ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I have taken note of what you have said and out of abundant affection I am telling you that it is under my instructions that that seat has been allotted to you, because the seat which you were occupying has already been occupied by some body else.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I have repeatedly made a demand about the inconsistent statement made by the Minister for Education.....

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Let my friend come to me; I will enlighten him.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Even in this connection there is a ruling. If they have got any papers, let it be said that the same would be delivered to the Speaker. I am taking shelter under that ruling.

Mr. SPEAKER.—In that connection, you have to write to me, take my permission and have it included in the agenda.

† Sri S. SIVAPPA.—My request was to give a directive to the Ministers so that they may not make any statement concerning policy matters, outside the Legislature when the Legislature is in session. He has said what should be the official language of the State, what should be the medium of instruction; on all those issues he has given a statement to the press. An issue as to what should be official language of the State, is a serious thing. If it is not a policy matter, what else is a policy matter, I am asking the Chief Minister. On such an important issue, when the Legislature is in session, is it not his duty to take the House into confidence and make a statement on the floor of the House? Why should he rush to the press and issue a statement. When the Legislature is in session, such an important policy matter should be raised on the floor of the House and a statement made thereon; it would be in conformity with the dignity of the House and taking the House into confidence. That is the parliamentary procedure.

Mr. SPEAKER.—I have heard both the sides. I will look into the concerned papers. If there is anything that you want me to read and take note of, please hand it over to me. Then there is also the ruling referred to. I will look into that also.

BUDGET FOR 1962-63 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS.

Demand Nos. 25, 2, 42 and 33.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 3,03,03,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1963, in respect of 'Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 3,03,03,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1963, in respect of 'Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works'."

Not only this Demand, but Demand Nos. 2, 42 and 33 are before the House.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ (ಗೌಡನಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಮಾಂಡ್ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎನ್. ಈ. ಎಸ್. ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇವು ಬರೀ ಸರಕಾರಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಲ್ಲ, ಪ್ರಸ್ತುತಗಳಲ್ಲ ಇವೆಯೇ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಲೇಬರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ average daily income ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಪಾದನೆ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದೆ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಸಿ. ಡಿ. ಬ್ಲಾಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 87 ಇದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ 86 ಇರುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಿ.ಡಿ. ಬ್ಲಾಕುಗಳ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ economic, social, cultural emancipation ಅಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಲಾಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ ಅಫೀಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಸಾಯ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ನೀರಾವರಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ (practical aspect) physical target ಎಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನಗಳ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವದೇ ಬ್ಲಾಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ animal husbandry, Irrigation ಅಂದರೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲತೆ ಇವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭದ್ರಾ, ಶರಾವತಿ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟುಗಳಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಊರ ಮುಂದೆ